

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este Duminică și Joi la fiecare două săptămâni cu adăsușul Poștii — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afară la 3 r. poște cu bani gaț'a prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. ar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 21.

ANULU XXIV.

Săbiu 1123 Martiu 1876.

trecelelate părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. lăra pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscratoarele se platescu pentru întâl'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 753 Pres.

De comisariu consistorialu mirenescu in cerculu electoralu alu XX-lea alu Agnitei, pentru conducerea scrutiniului la alegerea deputatiloru sinodali, in loculu domnului vice-capitanu districtualu Ioanu Codru Dragusianu, carele nu a potutu primi acēsta insarcinare, e denumitu asesorulu consistorialu domnulu Constantin Stezariu, capitanu in pensiune.

Ceea ce respectiviloru spre sciire si acomodate se face cunoscutu.

Săbiu 10 Martiu 1876.

Mironu Romanul m. p. archiepiscopu.

Săbiu 10 Martiu.

Diet'a Ungariei desvólta in dilele aceste o activitate din cele mai productive. Legi preste legi se voteza, se sancționeza si promulgeza si in acelasi tempu resaru alte proiecte de legi de cea mai varia natura. Ministrulu de interne, cetimu, ca a depusu in comisiunea administrativa, pentru orientare, unu proiectu nou, care inca nu e de totu gaț'a, unu proiectu despre nou'a arondare a Transilvaniei.

Dupa proiectulu spre orientare, Transivania s'aru imparti in siesepradiece comitate, séu dupa cum se vede din o varianta la finea proiectulu, din sieptespradiiece comitate.

Tier'a este organizata de vre-o câti-va ani judecatoresco, fara privintia la marginile jurisdicțiuniloru administratiunei politice de astadi. Erá de asteptatu cá sa vina o arondare, care sa corespunda organizarei premerse. Proiectulu de nou'a arondare, cu tóte ca si acum negat'a, erá asteptatu, pentruca are sa inceteze anomal'a, cá unu bietu de omu, care are de a face cu tribunallulu si cu comitiatululu sa mai fiasilitu a calatori pentru afacerile sele d. e. dela Sacelu la Săbiu si dupa aceea la Aiudu.

Este o lipsa intetitoare nou'a arondare din consideratiuni practice si pentru aceea bine erá, déca dupa organizarea tribunaleloru nu se intardiá si arondarea cea noua nici cátu s'a intardiatu. Pentru cei ce au trebuintie pre la tribunale si oficiile politice caletoriele cele multe, crucisii si curmedisii prin tiéra, suntu perdere de tempu, si tempulu este moneta, dice englesulu, si poporulu patriei nóstre nu are tocma mare prisosintia nici de tempu, nici de bani.

Arondarea cea noua inse mai are si părțile sele politice.

Pentru noi români, considerata principialu nou'a arondare este o mare satisfacere, pre carea nu o potemu destulu apretia. Arondarea acēst'a nu va derimá, prin ordonantie, nici provisoriu, ci prin lege ocar'a tieriei nóstre seculare, impartirea in trei teritorie natiionali, cu eschiderea celei mai mari si mai numeroșe natiunitati din tiéra. Prin acēst'a se dá si dupa lege tieriei deplina egale indreptare, pentru ca nu va mai esiste dela promulgarea ei raportulu acelu tristu, ca locuitorii unei si acelei asi natiunitati si patrie, in patri'a sea, sa locuiesca pre pamentu „uagurescu“, pre pamentu „secuiescu“ si pre pamentu „sasescu“. Voru fi multi, cari nu voru gasi asiá de importantu proiectulu póte si pentru ca e dela guvernulu ungurescu; alti' lu voru considerá cu

totulu indreptatu in contra autonomiei transilvane.

Fatia cu reflesiunile de felulu acest'a, déca s'aru ivi, trebuie sa dicemu, ca politic'a nu incupe cu poes'a si viceversa Acest'a ne-a documentatu tempulu celu relativu destulu de lungu, deia 1848 pana la 1860, in care s'au petrecutu multe, inse neesistându o lege cu formele ei, dupa 1860 ne-amu trezitu iéra in impartirea politica de odinóra, in carea suntemu si astadi. Cátu pentru autonomia, o nearondare de siguru ca nu e in stare sa o mântuie si apoi déca dupa impartirea cea vechia tier'a nu e a nóstra, séu n'avemu si noi parte intrens'a, cui e buna autonomia? decátu claselor privilegiate, intre cari noi sa nu ne dorimu nici odata, afara déca amu renuciá dela aceea cátra care nesuiesce astadi tóta lumea, cátra o democratia ratiunala. Si apoi, autonomia, dupa cum si-o intipuescu multi, aru nivelá dóra asiá ingraba tóte gardurile si ingraditurile stravechi prin care fia-care natiunitate privilegiata, afara de români, si le-a fostu radiatu pentru cá sa-si apere esistintia? O dieta transilvana compusa sub influintia unui românu, va se dica, intr'unu tempu favorabilu, si nu avé majoritate românesca si apoi crede cineva ca intr'o dieta transilvana autonoma, cu majoritate relativa româna nu aru tienie pre celelate dóua natiunitati totudéun'a impreunate cá sa faca majoritatea absoluta?

Tóte elementele cauta dupa modalitati in puterea caroru ceea ce este omogenu sase traga la unu locu. Numai noue româniloru din Austro-Ungari'a ni-a remasu rezervatu cá sa dorimu tempuri si sa sustienem referintie, dupa cari in Transilvania sa stea români sub dóue minoritati mici, cari facu o majoritate mica si in Ungari'a sub o majoritate mare si in Bucovin'a in mai acelesi impregiurari nefavorabile cá in Ungari'a. Pre cándu si unu copilu trebuie sa cunosca ca o masa mare de aprópe 3 milióne români, pre unulu si acelasu nivelu politicu, in un'a si aceeasi patria, in care numai un'a majoritate are asupra sea, pre care eventualu o aru puté si invinge, potu face mai multu, déca voru voi sa faca, decátu impartiti in tóte patru venturile, pentru o autonomia imaginata. Nu suntemu contrari autonomiei, dara asiá departe sa mergemu pentru dens'a incátu sa uitámu tóte, bune si rele, n'aru fi decátu orbia politica.

Dara sa revenimu la proiectulu arondarei. Acest'a dupa cum este elu are si părțile sele politice slabe.

Cum aruncámu o privire, cátu de fugitiva asupra cartei, gasimu parti, cari suntu in cea mai mare contradicere cu scopulu proiectulu, cu inlesnirea administratiunei. Asiá, cá sa incepemu din coltiulu celu mai estremu despre sud-ost, dámu la finea proiectulu de variant'a, carea impreuna districtulu Brasiovulu cu Treiscaunele intr'unu comitatu, cu loculu centralu in Sepsi-Szt-György (Sân. Georgiu), locu fara de nici o insemnatate.

O tacsámu si noi numai cá pre o varianta si presupunemu, ca nu se va realisa si asiá trecemu mai departe.

Comitatulu Treiscaunelor, déca remane singuru, alu Ciuculu si alu Odorheiulu suntu comandate de impregiurari topografice si asiá in privintia lor amu avé putieniu de disu. Dara, indata ce tre-

cemu mai inlainturulu tieriei, d. e. la cele dóue comitate ale Cetátiei de balta dámu preste inconveniente, ce din scopulu proiectulu, cum ni-lu intipuimu noi, nu se potu nici deduce nici esplicá. Comitatu Cetátiei de balta mare, cu loculu centralu in Sighisior'a, are sa cuprinda scaunulu Cohalmulu, alu Sighisioriei, Cinculu mare si Mediasiuulu, fara de părțile cari vinu la comitatulu Cetátiei de balta mici etc. si totusi Elisabetopolea, carea este in lini'a drumulu de feru cu Mediasiuulu si Sighisior'a remane pentru comitatulu celu micu alu Cetátiei de balta cá locu centralu, in periferia estrema a comitatulu. Preste astfelu de inconveniente dámu la comitatulu Albei, din care se da Magulu si Sacelulu comitatulu Săbiulu, precándu Ogn'a si alte comune care si au emporiulu la Săbiu si judecatoresco se tieniu de Săbiu, remanu si mai departe impreunate cu Aiudulu celu pré indepartatu (dincolo de Alb'a-Iul'a).

Dara astfelu de inconveniente suntu multe; inse proiectulu nu este statoritu definitivu si asiá nu intrámu in tóte amenuntele, lui pana cándu lu vomu avé intr'o stare mai perfecta. Destulu atát'a, ca din cátu lu vedemu si din cáte cetimu in diurnalele magiare, scopulu s'aru vedé ca nu e atátu de a inlesni administratiunea, dara de a intari elementulu magiaru. Déca i se va pune proiectulu magiarisarea de scopu supremu, atunci proiectulu sa cu o mana ce da cu cealalta. Si cu tóte aceste nu va ajunge nici scopulu magiarisarei, nici alu multamirei poporulu din patria.

Ne esprimámu dara o dorintia cándu dicemu, ca scopulu magiarisarei, déca cum-va este, sa se stérge si se remana numai celu alu unei bune si inlesnite administratiuni. Atunci va fi proiectulu binecuvantatu de majoritatea tieriei.

Revist'a politica.

Eri s'a inceputu desbaterea asupra proiectulu de lege privitoriu la regularea fundulu regiu.

Loculu celu dintái lu ocupa in diurnalistica afacerile orientale, in specialu situatiunea in Serbi'a si in tierile resculate. Press'a oficiósa din Austro-Ungari'a si da tóta silintia se infacisíeze lucrurile in coloru cátu se póte de pacifice. Abiá suntu dóue dile de candu spuneau tóte oficiósele, ca zelulu serbiloru pentru resbelu este infrántu de sfaturile diplomatiei si adaugeau, ca Russi'a a facutu mare presiune atátu la Belgradu cátu si la Cetinje pentru sustienerea pácei.

Alaturea cu scirile aceste se credea, totu dupa spuselu pressei oficióse, ca insurectiunea se afla in resufletele cele din urma, ca multi fruntasi din Erzegovin'a si Bosni'a se intorcu a casa, bá se si intrepunu la connatiunii si coreligionarii lor resculati pentru cá sa induplece pre cesti din urma la depunerea armelor si la asteptarea cá sa se implinesca promisiunile turcesci. Tóte aceste erau acompaniate de perspectiv'a, ca ciontându Austro-Ungari'a subventiunea pentru refugiatu, acēst'a nu voru avé alta de facutu decátu sa se duca a casa.

Dupa ce pressa oficiósa a intretienutu publiculu vre-o câte-va dile cu mulcomiri de aceste, vine acum si ea schiopatandu si spune, ca Ser-

bi'a continua inarmarea, ca esercéza militiele si le prevede cu puscul cele mai nóue si mai bune, ca are o provisiune de 190,000 puscul, ca radica fabrici de iérba de pusca in apropierea confinielor turcesci, ca in fine principele Milanu a dechiaratu diplomatiei, ca pana nu va intrá Muntenegru in actiune, nu va intrá nici Serbi'a.

Caracteristica si mai identica cu dechiararea acēst'a este urmatóri'a telegrama originale la „P. Ll.“ datata: Belgradu 19 Martiu. Astadi, dice desesi'a tel., fura provocate militiele natiunale cu tob'a: sa-si termine pana la finea lunei lui Martiu tóte afacerile economice la câmpu si acasa si sa se provéda cu lucrurile cele neapertatu trebuincióse, pentruca eventualu sa póta respunde la apelu in armatura deplina.

Despre insurectiune strabatu acum sciri, cari mai curendu testéza ca insurgentii s'aru mai intaritu si ca trupele turcesci suntu obosite. In dóue loviri la Mirkovicz si Kosara (8 si 14 Martiu) fura turcii batuti. „Pressei“ din Vien'a i se telegraféza din Ragusa, ca incercările Muntenegrulu de pacificatiune suntu cu totulu zadarnice. Insurgentii dicu ca ei voru parasí resbelulu, déca turcii se voru lepadá de Coranu.

Din mai multe părți vinu sciri serióse ca fortarétia turcesca Niksich are sa cada cátu de curendu in mânilu insurgentiloru.

Despre reintórcerea refugiatiloru se scrie ca acei cari se intorcu, barbati, fara muieri si copii, se reintorcu inarmati si organizati in grupe, cari dupa ce intra in tierile resculate, organizéza mai departe rescóla. De alta parte muieri si copii si acum trecu in Croati'a si in Dalmati'a, pentruca sa se asecuru contra crudelitátiloru turciloru.

La tóte aceste adaugemu vre-o câte-va cuvinte dupa „Gratzer Tagspost“ care spune ca contele Andrassy nu se va sfii a pune pre tapetu cestiunea interventiuinei. „Credu a fi bine informatu, dice coresp. (din Vien'a) alu foiei, déca tieniu interventiuinea verosimila sub urmatórele conditiuni: déca puterile se voru uní a incredintia Austriei fortiat'a opera a pacificarei si adeca sub responsabilitatea comuna. O conditiune neincungiurabile este consimtiementulu Turciei.“

„S. d. T.“ adauge: „Déca se aru adeverí sciura acēst'a, aru fi pasulu celu mai nenorocitu din partea Austro-Ungariei, pentru ca si aru legá sórtea monarchiei acēstei'a de sórtea Turciei, carea se afla in procesulu putredirei. Póte ca pre unu momentu aru tienie legatur'a, póte ca pre unu momentu Turci'a aru fi mantuita, dar in momentulu celu mai de aprópe aru fi trassa si monarchia nóstra in vertegiulu cestiunei orientali. Unu barbatu de statu, care face politica austriaca si nu turcesca, nu trebuie sa uite ca in monarchia acēst'a locuiescu multi slavi.“

Din Constantinopole se scrie la mai multe diurnale ca Sultanulu n'are alta ocupatiune mai placuta decátu sa pandesca dupa sume de bani cari vinu la vistieria, pre cari iute le confisca prin adjutantii sei si le cara la palatu. Trupele nu capeta solda de 10 luni de dile si amplotatii de unu anu de dile.

Diet'a Ungariei.

In sedintia casei reprezentative dela 17 Martiu n. se pune la discutie proiectului de lege relativu la oficiolatele scóleloru poporali.

Reportorul comisiunii centrali Al. Molnár, cá primulu oratoru, motivéza proiectulu in cestiune. Proiectulu, dice oratorulu, a trecutú dejá prin mai multe retorte, nu numai comisiunea instructiunei a facutu modificatiuni in proiectulu originalu, ci s'a propusu si in sectiuni unele emendamente, asiá incátu rezultatulu unei discussiuni omnilaterali si mature forméza bas'a desbaterei. Nesuint'a principale, pronunziata in proiectulu de lege, merge intr'acolo, a aduce administratiunea scóleloru in legatura organica cu administratiunea intréga.

Ministrulu de instructiune Trefort: Din multe párti s'au facutu proiectulu imputarea, ca e cu totul de prisosu, spre a combate acést'a imputare, ajunge a indigitá scurtu la geneza proiectulu de lege. Dupa cum se scie, inspectorulu scolaru apartiene la membrii comisiunii administrative, cárei i s'au datu agende scolarie fórté insemnate, prin acést'a a devenitu superflua o corporatiune, — consiliulu scolaru — care resolvea pâna acum agendele instructiunei, si acést'a trebuie stersu acum, pentrucá misiunea lui a trecutú la comisiunea administrativa; dreptu aceea erá de lipsa, a regulá prin o lege agendele oficiolatu nou de administratiune a scóleloru (Aprobare). Ministrulu recomanda casei spre primire proiectulu fiindu corespundietoriu relatiuniloru actuali.

L. Mocsáry dechiara contr'a pareriloru afirmate de antevorbitori, ca prin proiectulu acést'a nu s'a restabilitu de locu armonia, relevata de atâte ori, intre administratiunea scolaru si administratiunea generale. Pentru a asigurá scopulu acést'a, trebuie sa pornim cu totul pre alte cáli, trebuie sa se dea municipieloru si instructiunea.

Bart. Plachy acceptéza proiectulu de lege, care suplínesc in parte, pre cátu numai se póte, legea scolaru din 1868, care nici cându nu s'a escusatu de ajunsu. Lui Mocsáry i observa, ca in Ungaria punctulu de

vedere de statu si de natiune ungu-résca e unulu si acél'asi, (Aplausu viu) si ca fatia de statu nu ne putemu pune pre unu punctu de vedere confesiunalu. Proiectulu de lege nu da ansa motivata la desbateri principali, pentrucá aici e vorb'a numai de partea administrativa a scóleloru poporali. In fine recomanda proiectulu spre acceptare.

C. Gebbel espune, ca proiectulu de lege periclitéza **autonomia** garantata a protestantiloru si din motivulu acést'a densulu nu póte sa-lu primésca.

Th. Vechey pledéza intr'unu discursu lungu pentru acceptarea proiectulu.

Ig. Helfy de asemenea e de parere, ca proiectulu nu trebuie judecatu din punctu de vedere confesiunalu, cu tóte aceste respinge legea, pentru ca instrainéza scólele dela selvadministratiune.

Dupa contele Rádáy, care pledá pentru acceptare, si It. Ostffy, care respinse proiectulu, vine B. Kállay. Acést'a desapróba ca se vorbesce in discussiunea asupr'a acéstui proiectu de autonomia si confesiune, pre cându unu proiectu de lege despre oficiolatele scóleloru poporali aru trebú judecatu numai in modu obiectivu. Oratorulu a combatutu la tempulu seu proiectulu despre comisiunile administrative, dara de vreme ce acést'a va deveni curendu lege, votéza pentru proiectulu in desbatere, care e unu suplementu alu acelei legi, apróba sustinerea institutiunei inspectoriloru scolaru, dara trebuie sa ne tememu, ca inspectorii scolaru nu voru avé tempu sa inspectioneze intr'adeveru scólele fiindu ocupati mai totudéun'a cu sedintiele comisiuniloru administrative. Oratorulu va propune in discussiunea speciale unele modificatiuni, acum primesce proiectulu de basa la desbaterea speciale.

Cu aceste se inchide sedintia.

In sedintia dela 18 Martie se continua la ordinea dilei desbaterea generale asupr'a proiectulu relativu la oficiolatele scóleloru poporali.

Iul. Schwarz vede in proiectu o dispositiune curatu administrativa, care e unu adansu la legea de scólele poporali din 1868 si o urmare

le sciu, le spuiu pre langa atare bagsisiu corespundietoriu. Me temu inse, ca póte pre lenga tóta seracia natiunale, mi s'aru depune bagsisiulu si in urma candu aru veni rendulu la mine, cá se spuiu, nu asi putea spune alt'a, de cátu ca n'amu ce spune!

D'ar nu e vorba ca dóra n'asi avea; insa fiind-ca eu nu asi puté spune, de cátu adevéru, adevéru in sa numai copii si nebunii 'lu spunu si n'asi vrea pentru lumea ast'a se fiu privitu nici de un'a, nici de alt'a, mi amu propusu, numai se sioptescu, pentru cá se auda numai acei'a, carii au atát'a estensitate in urechi, incátu se le fie de ajunsu vuetulu meu sioptitoriu.

Dar' si pentru de a siopti, inca trebue se ai mai intáiu ce. — De materialu, slava Dlui, ca ingrijesce de prisosu cursulu culturale nóstre presente, atátu morali cátu si intelectuali si culturali. Cáci mai multa lefterie de tréb'a mea, ca astadata, anevioia va fi mai produsu altu anudela urdirea Romei incóce. Si cu tóte acéstea pei de fóme in camér'a cu carnatii. Cáci colea taie pop'a limb'a, dincolea cum sicnes-ci cev'a ti-ai facutu de capu!

Dar' cu tóte acéstea, déca mi-amu propusu, ca se sioptescu, nu voi face cá ce'i'a, cari cánt'au Ossan'a foculariulu nostru literatoricu numai langa paharele cu olaina; ci intr'adeveru voi si siopti. Inse atátu sántieniele, cátu si mariile si ilustritátele le voi

naturale din legea despre comisiunile administrative. Purcediendu din convictiunea acést'a oratorulu credea, ca cas'a va físcutita de ori-ce desbatere generale si totusi se desvólta o lupta mare de principie, pre cându aru fi de doritu, cá oratorii sa se intórca pre terenulu propuneriloru positive. Oratorulu acceptéza proiectulu, dara imputa, ca la noi se considera prea putienu relatiunile practice cum le vedemu din datele statistice, ca la cladirea scóleloru se percede intr'unu modu risipitoriu. Dupa aceste oratorulu se intórce contr'a reprezentantiloru administratiunei scolarie municipali si confesiunali.

Nicairi nu suntu veleitátele comitatensiloru spre dauna mai mare, decátu pre insemnatulu terenu alu instructiunei. Fatia cu relatiunile nóstre speciali statulu trebuie sa aiba influintia directa asupr'a instructiunei (Aprobare viua).

Chiaru si in Angli'a, la care se provóca municipalistii atátu de buerosu, unde pre la inceputulu seculului erá despretiuitu ori-ce amestecu alu statulu, principiulu centralisatiunei castiga acum totu mai multa influintia (Aprobare). Nime nu va denegá comitatelorú meritulu lorú pentru conservarea constitutiunei, nime nu le va refúsá pietatea, dara — intréba oratorulu — avut'au ele cu tóte aceste cea mai deplina autonomia, avut'au vre-odata drumuri bune, zidit'au spitale, regulat'au caus'a seraciloru? (Aprobare, viua in centru si in drépt'a estrema).

C. Szatmáry acceptéza proiectulu de basa la desbaterea speciale, dara 'si exprima speranti'a, ca dóra se va modificá dispusetiunea relativa la influintia statulu asupr'a metódeloru de invetiamentu a scóleloru. Oratorulu indigita impregiurarea, ca in Ungaria protestantismulu a mersu mâna in mâna cu libertatea si provocarea la acést'a nu invólva nici unu punctu de vedere confesiunalu (Aprobare).

E. Trauschenfels e de totu surprinsu de observarea ce o a facutu in decursulu desbaterei, ca reprezentantii drepturiloru autonome ale confesiuniloru se opunu reprezentantiloru influintiei statulu cá nisce obscurantisti. Cându s'a substernutu

lasá in pace, se visedie usioru si dulce pre laurii castigati pre câmpurile libertátiei si in via Dlui; si voi siopti o simpla istorióra nevinovata, ca perii din barb'a unui stalpnicu.

Cându togm'a me apucu sa-mi compunu pros'a cátu se póte de filosofica si poetica, cá se cugete cine-va ca facu si eu parte dintre eruditii dela vre-o „Revista contemporana“ séu celu putienu sum vre-unu corespondentu secretu a-lu „Ighienei“ séu „Semanatoriulu“ din Blasiu; mi plesnesce deodata prin minte si esclamu cu tóta convictiunea unui'a ce e si-guru de intreprinderile sele: „Dar óre de acea luceste numele teu intre neuitaverii literati si poeti de Oradea mare si Aradu, a caroru opuri terribili literarie au datu o nóua directiune intregéi literaturi romane, pentrucá sa-ti exprimi ideile tale in vulgar'a prosa? Si nu simti tu in tine, chiaru si numai din respectu cátra colegii tei de literatura, atát'a invapaere poetica, incátu cu câte-va idei sublime — cá cele din „Almanach“ — sa faci se vibredie firmamentulu si muritorii de sub elu!“

Ce nu face o incordare, o aventare nobile. Si apoi poesi'a mai are inca pentru sine si bunetatea, ca e umbrita de licentia poetica.

Deci dixi et feci si celu ce nu aru crede convinga-se din urmatótele:

Frundia verde de marariu,
Nu e omu cá Calindariu

legea de invetiamentu poporalu, a fostu altmintrenea lucrulu. Atunci s'au intrepusu liberali renumiti cá C. Tisza, si S. Bernat pentru conservarea drepturiloru speciali ale confesiuniloru, fara de a li se face imputarea acést'a. Oratorulu respinge proiectulu.

St. Molnár enumera calitá-tile eminente ale legei in respectu culturalu si natiunali si se dechiara apoi pentru primire.

Bl. Orbán respingendu proiectulu adauge, ca inspectorii scolaru tre-buie alesi, iér' nu denumiti.

I. Miehly acceptéza legea fiindu ca nu vede intr'ens'a vre-o influintia ilegale; nici unu guvrenu din Ungaria nu-si va puté permite atare ingerintia, fiindu ca nu o suferé poporulu.

G. Pápa nu vede in proiectu unu atacu asupr'a autonomiei confesiuniloru si chiaru cându aru fi acést'a, protestantii s'aru supune dispositiuniloru legei, de-si cu anima sangeránda; (Aplausu viu.) oratorulu saluta statulu pre terenulu promovárei scóleloru si primesce proiectulu de lege.

C. Fabritius dovescesce, ca sasii nu s'au tienutu nici chiaru de diplom'a leopoldina, la care se provóca deputatii sasesci pentru a-si motivá votulu locu de respingere. Fab. primesce proiectulu.

Cu Sig. Csátár, care pledéza pentru proiectu, se termina desbaterea generale si referentulu Molnár apera inca odata proiectulu replicádu antevorbitoriloru cari au disu, ca proiectulu promovéza centralisatiunea si vatema autonomia confesiuniloru. In fine recomanda casei proiectulu. (Aplausu generalu).

Cas'a primesce apoi proiectulu de basa la desbaterea speciale.

Se resolvescu unele petitiuni si D. Irányi interpeléza pre ministrulu de comerciú: Pentru ce a detrasu diuariulu „Gartenlaube“ debitu postalu?

A particulari ad universale non valet consequentia.

O dicemu conlocuitoriloru nostri, pentrucá ei calca desu acésta regula de cugetare nu voimu sa preocupámu cu ce scopu, rezultatulu ne aru dice: cu scopu de a calumniá pre romani

Iscusitu si procopsitu
Nevrednicu de urgisitu.

Velva mare, minte scurta —

Fericitu cin' nu'lu asculta

Da'i sfetnicu la gadini mari,

Decátu elu, póme mai rari! —

Frundia verde pastranogu

De vrei sa fii cu norocu

Si s'ajungi in grasa pita

N'ai decátu se intri 'n clica. —

Orbu se fii de meserie

Séu cu vr'unulu in cuscrie;

Ignoranti'a fia-ti dupla,

Ei de minte nu s'ocupa! —

Frundia verde maracine

Cine-i literatulu cine,

Procopsitu de provedintia

D'a fi sia h preste sciintia.

Mai mare 'n literatura:

Decátu mutulu fára gura?

Cându n'are d . . . lu ce face,

Pune ici colea conace.

Iá minti dela pr . . . enti

Ii incaera cu baieti.

Paruial'a 'i lupta drépta,

Simtiulu nobilu 'lu destépta!

Vedeti ce póte produce invapa-erea poetica? Dar' inca acéstea tóte 'su nimic'a si v'asi puté siopti si inca multe altele; déca n'aru fi frie'a de „taie pop'a limb'a“. — Va taiá inse un'a, dóua si nóua; pâna ce in sfer-situ, nui va ma taiá cosorulu.

Presupunu ca se voru mirá on-lectori, cum eu, cu dovedit'a-mi eruditie literaria, nici servitoriu la cinstit'a Asociatiune n'amu potutu a-junge. De-si m'asi fi tienutu fericitu

Sioptiri.

Punendu cine-va mân'a pre partea aceea a imbracamintei „aparátoreloru de capitoliu“, pre carea cultura moderna a facut'o mijlocu, spre comunicarea celoru mai sublime si celoru mai profane idei si inchipuiri; se crede dela inceputu indatoratu de a filosofá séu celu putienu de a-si ascunde seracia ideiloru in frase, care cu cátu mai fanfaronistice, cu atát'a mai buna inchipuire dau despre cel'a ce voi se dica ce-va, inse fára de a scí insusi ca ce.

Si intr'adeveru, ca acést'a e adi metodulu celu mai potrivit de scriere. La intielesu scriu numai cei usiori de glava; séu apoi acei'a cari 'si rischeaza viitorulu, cutediandu de a atacá virginitatea „femei lui Cesaru,“ séu de a nu aprobá mortisiu tóte câte foculariulu literatoricu, séu membrii acéstui'a, cu capu 'n frunte, chiaru numai li-au visatu ca aru fi bune.

Asi dice si eu, ca sciu ce sciu; de nu m'asi teme ca marele si infalibilulu natiunalistu si diurnalistu, de bunu genu nascutu, jelosu de patentá pentru nascocirea acéstei sublime expressiuni, me va incaierá cu vre unu procesu plagiatoricu si me va silí se facu si eu cunoscentia cu ciutari'a, in carea D-sea d'atátea ori a deplánsu séu in persóna séu prin substituti, deplorabilitatea si necuprindibilimentetatea nóstra natiunale!

M'asi incumet'a póte si la mai multu. A si dice chiaru, ca cele ce

in genere. Dela unu casu specialu, dela o fapta ilegala, carea se p^ote imputá unui romanu, conlocuitorii nostri, deprinsi in limbagiula care are de resultatu calumni'a, facu alusiune la natiunea intréga si facu acést'a cu mare pasiune. Sa fia aici tendintia? Nu voim sa afirmámu si nu putem negá.

Unu neputinciosu si peritoriu de f^ome a furatu o bucatara de páne: déca din intemplanse este romanu, numai decátu se publica in diurnale: „a furatu unu romanu: vedeti, ce ómeni suntu romanii!“

Din templare se afla la unu omu necarturariu „bancnota“ falsa: indata este inhatiata; are se documenteze, ca nu elu a falsificatu banii; escusa decurtatului, sustienuta de presuntiunea cea cea mai naturala, nu este ascultata: elu este suspectu, pentruca este romanu: se publica in diurnale: „eata, ce ómeni suntu romanii!“

Astfelu de inveciuni calumnia-t^orie au escitatu déjà demultu desgustulu tuturor ómeniloru onesti. Dar' conlocuitorii nostri le continuéza totusi cu acela'si focu adi in tempulu luminei, cá si in trecutu séu alu intunereculu.

Aceste inveciuni suntu cu atátu mai uricióse, cu cátu ele provinu din ur'a cea manifesta si nedumerita, ce o nutrescu conlocuitorii nostri in contr'a nóstra, din cugetare nelogica séu nesocotintia. Pentruca déca inrumpetorii intr'o casa au bolta au fostu de alta natiunitate sasi séu nemti, magiari etc., se publica: „au fostu nisce v a g a b u n d i“; déca defraudantii baniloru erariali n'au fostu romanii, se publica: „compatimire!“

Va fi tréb'a istoriei a enumerá stricaciunile, cáte le au causatu conlocuitorii nostri prin necontenitele calumniári aperte si ascunse in decursu de secole pána in momentul presentu. Istori'a va dovedi, cumca o mare parte a nefericirei nóstre natiunali si patriotice avemu a o ascrie calumniatoreloru si neobositeloru inveciuni batjocurítie. Aici ajunge a constata, cumca ómeni, cari pre la anii 1850 veniau aici din alte provincie austriace nu se putéu mirá destulu, ca in locu de „ursi“ si „lupi“ si „gente asiatica“ aflara si in patri'a nóstra ómeni civilisati si ginti iubitoare de civilisatiune.

Un'a ginte iubítoria de lucru si

cându numai prin máni'mi, treceau mantuitórele concluse, din tempurile mai nóue.

Dar ce se facu! Mi stau in contra; nu atátu lips'a domiciliulu la resiedintia, carele in sine inca e unu momentu, de cea mai mare insemnata in cumpen'a cualificatiunei; cátu si mai cu séma giuristarea, ca inca n'amu pacalitu pre nime in vre-o polemia literat'o-natiunale. Ba, resultatu practiculu din t^ota procopsél'a-mi, nu potu aretá nici atát'a, cá se potu dice, ca cutare séu cutare Anica, fu despartita de condéiulu meu!

A-si mai sioptí p^ote; dar' sioptitulu ti usca mai tare gátlegiulu, decátu vocea sonora, cá a celebrulu deputatu de Aradu. Si apoi dieu pentru gátlegiulu meu, nu contieniu pivnitile . . . . balsamulu din care se recreaza altii meru, umplendu-se de duchulu —. Si si p^ote ori-cine imaginá, ce nefericire aru fi pentru mine, cându, in stadiulu acést'a, m'aru luá la paruiala vre-unulu mai bunu de colti, inca si decátu cei ce au de a se ocupá anume cu literatur'a natiunale. —

Deci pána ce voim cam trece preste potignél'a ast'a: Valeant patres et consules!

Democritianu.

ordine, cum e gintea romána, dupa ce a datu atáte dovedi frumóse de tolerantia si de iubirea deaprópelui, a meritatu se fia mai vertosu laudata, iér' nu calumniata. Románulu are talentu si aplicare multa spre sciintie. Institutele de invetiamentu, de cari dispunu alte natiunitáti si in specialu sasi, suntu dotate in mare parte si din averea romániloru. Dar' acestea pána ieri alaiaieri erau inchise romániloru. Si totusi o specie a calumniáriloru erá, ca románi nu iubescu scóla si nu simtu trebuint'a culturalei. Acést'a este totu deodata dovéda de neconsiintiositatea cea mai apusa!

Románulu a aperatu cu sángele seu patri'a si tronulu, — avemu de martora istori'a si memori'a. Si totusi amu trebuitu se audim suspecti^onările cele mai dureróse: „D a d e r W a l a c h e v o n N a t u r a u s f e i g e u n d t r ä g e i s t“ se dice intr'unu memorandu sasescu despré románi indata dupa anii 1848/1849, indata dupa tempulu sacrificiulu celu mare alu romániloru de 40,000 de martiri.

De si se dice, ca románulu tiene minte nedreptatea si binefacerea, totusi ne indoim, ca va fi in stare o memoria omenésca, a pastrá atáte nedreptáti, injurie, calumniári si batjocure, cáte a suferitu in decursu de secole, cându acéstea intr'unu spatiu micu de tempu se repetiescu in numeru insemnatu. Ascultati istori'a patriei, cum se propune pre la unele scóle, si ve veti convinge, ca tinerimea nu se deprinde a iubi adevéru si pre deaprópele, ci a fi astuta si falsa. Dar' ce mai comemorámu noi, ca nice loculu museloru nu este sántu, cându in luntele trecute amu auditu si ne-amu indignatu, ca unu aparat^oriu, carui'a i este inim'a f^orte aprópe de gura, avú indrasné'l'a inaintea tribunalulu, a suspecti^ona pre comun'a intréga de crim'a, carea se investigá. De si cunóstemu pré bine pre conlocuitori nostri, totusi dorim din inima, cá sa-si cunósca erórea si judecat'a stremba, nelogica si p^ote si tendenti^osá pentru cá sa putem odata a ne bucurá cu totii impreuna de fruptele civilisatiunei, cari nu potu nici decum pretinde cá ómenii sa se urasca intre sine. V.

Relativu la inarmárele Prussiei, estragemu din diuariulu francesu „le Monde“ urmatórele:

Prussia lucréza cu o neobosita staruintia a sporí si a-si perfecti^ona puterea militara. Nici odata p^ote n'a defasiuratu mai multa activitate in diferitele sectiuni ale ministeriulu de resbelu din Berlinu cá acum.

Cáte-va notiuni imprumutate dela o ordine de lucruri f^orte positive voru face pre ori cine se intieléga modulu cum nemtii sciu se intrebuintieze repausulu pácei.

D. Boulanger, majoru in artileri'a belgiana a inventatu, sub numele de telemetru, unu instrumentu care indica distantia intre dóue armate prin singur'a defunare a unei descarcaturi de arme de focu. In urm'a mai multoru esperientie facute, artileri'a prusiana e decisa sa adopte acestu instrumentu, care e menitu se faca resbelulu si mai sciintificu decum e adi.

O alta inovatiune admisa in armat'a prusiaca e tunulu Krupp de 35 1/2 centimetre. Acestu tunu, de-si cantaresce numai 57,000 chilograme, de pulbere prismaticu si cu o giulea in greutate de 250 chilograme. In esperientiele cari s'au facutu la Dulmen, giuléu'a a strapunsu la o distantia de 1800 metre unu semnu imbracatu cu unu stratu de feru tare, in grosime de 24 degete. Prin urmare, ori-ce vase cuirasate, a cároru captusiéla de feru aru fi in grosime de 14 degete, dupa cum se obicinuescu mai de ordinaru, nu mai potu resiste descarcaturiloru acésti nou tunu, f^orte usioru, cu a trei'a parte mai usioru decátu cele

mai mari tunuri englese. Elu presinta apoi si alte avantagie; se p^ote radica pána la 48 3/4 grade si se p^ote incliná pána la 7; e asiédiatu pre unu lafetu f^orte radiatu, asiá in cátu se p^ote trage preste unu parapetu inaltu de 2 picióre, si manevrarea mecanismulu se p^ote face cu f^orte putieni ómeni.

O alta imbunatatire este inlocuirea vechiulu mortieru de bronzu, cu mortierulu de otielu, care se p^ote umplea cu 4 chilograme pulbere in locu de 3 1/2.

Artileri'a de cetáti si de câmpu va renuciá la vechi'a capsula, care se va inlocuí cu unu nou aparat^o aprindietoriu. Bomb'a lui Shrapnel, modificata intr'unu modu f^orte insemnatu, in urm'a esperientieloru ce s'au facutu cu ea, este din nou pusa la ordinea dilei. Tubulu prin ajutoriulu cáru'a isbucnesce e unu capu de opera de sciintia si atátu de perfectu, in cátu pre unu cursu de 4900 metre, se p^ote precisá cu esactitate matematica distantia unde se va sparge in bucáti. Nisce esperientie recente au probatu ca este f^orte lesne a se tramite cu acestu instrumentu 30 glóntie intr'o tiente de trei picióre patrate, situata pre malulu de dincolo alu unu riu latu, de dóue ori cátu Sen'a. Artileri'a de marina si artileri'a de câmpu voru fi aprovisionate intr'unu modu indestulatoriu cu bombe de feliu acést'a.

S'au creatu poduri portative de feru avendu de scopu de a inlocuí podurile cáiloru ferate distruse de inimici. Aceste poduri se potu transportá cu lesnire; diferitele loru párti se imbina cu o iutiéla estrema si suntu destulu de solide pentru a se trece preste ele cele mai grele transporturi, fára nici unu inconvenientu. Ele suntu lungi de 90 picióre. In fine personalulu construierei si distrageri poduriloru s'a indoitu si intarirea tuturor cetátiloru continua a se face pre unu picioru f^orte intinsu.“ „U. p. A.“

Sa ne tememu.

Sub acestu titlu cetim in „Tablitielle unui spectatoru“:

Mai multu de cátu nici odata, de trei dile, noutátile comunicate bancheriloru si diareloru de agentiele oficióse, merita de a fi tiente cá suspecte. Pórt'a otomana este cea dintáiu care n'are incredere in fagaduielile ce-i facu principele Serbiei si principele Muntenegrulu de a retrage spripinulu insurgentiloru si de a exercitá influinti'a loru in favórea restabilirei ordinei si a liniscei in Erzegovin'a si in Bosni'a. Suntu bune motive de a se indoi de bun'a credintia a principelu Muntenegrulu. Cátu despré principele Serbiei, elu este cu totul in neputintia de a avea influintia asupr'a insurgentiloru in sensulu pácei. Elu insusi are o mare necesitate de a se simti protegiatu contra sentimenteloru de ostilitate ale poporulu seu. Intr'o depesia a agentiei Havas, lumea diplomatica a descoperitu cu o nespusa surprindere escentricitatea urmatóre: „In schimbulu angagementeloru pacifice luate de principele Muntenegrulu si alu Serbiei cátra puterile nordice, aceste puteri garantéza pre disii principi contra ori-cárei revolutiuni la densii.“

Acést'a este comicu curatu. Mai intáiu puterile n'au garantatu nimic. Pre urma nici o putere nu se gândesce a comite nebuni'a de a tramite unu corpu de armata la Cetinje si la Belgradu pentru a asigurá pacini-cele dile principelu Nichit'a si nenocitulu june Milanu, a cáru cadere este asiá de sigura cá si aceea a principelu Carolu dela Bucuresci, si acést'a nu e lucru putienu. Inca odata, Pórt'a otomana n'are nici o incredere in fagaduielile cari emana pre di dela Belgradu si dela Cettinge, si pre cari faptele le desmintu pre fia-care di. Trupe suntu tramise pre fruntariile

Serbiei si Muntenegrulu. Ministrulu resbelulu activéza f^orte multu mobilisarea Reditiloru. In fine, vice-regele Egiptulu a primitu ordinu dela sultanulu de a prepará si de a pune contingentulu trupeloru sele la dispositiunea divanulu imperialu. In f^orte putiene dile, Pórt'a va concentrá unu efectivu impuitoriu destinat^o unei actiuni imediate care lips'a tesaurulu nu permite a se intardiá. A. L.

Domnulu redactoru alu diuariulu „Pressa.“

Dle Redactoru! Binevoiti ve rogu a inserá in diurnalulu „Pressa“ aceste renduri relative la venirea in Romani'a a principelu rusu Souvarovu si intaluirea sea cu domnitoriulu la Brail'a. Potu scrie aceste renduri in consciintia cá unulu ce n'amu fostu decátu o singura intemplanse.

In numerulu diuariulu „Románulu“ 3—4 Februarie a. e. se inseréza unu articulu sub titulu: „Cetimu in „le Monde“ dela 6 Februarie.“ In acelu articulu nu vediu decátu o adevérata poveste, o inventiune din partea acelu diplomatu strainu si déca in tóte afacerile si intreprinderile sele politice este asiá de bine lamuritu si convinsu de adevéru cum se crede ca aru fi in ceea ce privescu trecerea principelu Souvarovu prin Romani'a, lu potu incredintiá ca l'au insielatu . . . ca este cu totul strainu de adevéru si-lu povatuescu pre acelu diplomatu a se lasá de a face politica, mai cu deosebire o politica straina de densulu.

La 23 Octombro 1875 amu prinitu din gar'a Iassi pentru Bucuresci; in acésta gara m'amu intalnit^o cu capitanulu Pandravu, care si d-sea pornea pentru Bucuresci; mi-a parutu bine ca amu unu cunoscutu tovariesiu de drumu, si intraremu amendoi in acelasi vagonu. Din vorba prin d-sea aflai ca la 22 si dlu colonelu Dabija pornise pentru Bucuresci, vremea erá f^orte rea, viscolea, ningeá, si nemtii de ometu se asiédiau meru pre sine, incátu din ce in ce circulatiunea deveniá mai anevoie. Trenulu d'abiá se miscá, amu deraiatu: ne-amu popritu, in fine cu multa nevointia amu reinceputu drumulu si amu ajunsu la gar'a Marasiesci; aci amu vediatu doi oficiieri superiori rusi; unulu mai betránu si altulu mai teneru; caletorii vorbiau multe la vederea acestoru militari straini. Unii spunéu ca este generalulu care fusese a felicitá si a asistá la caletori'a principelu Serbiei, altii spunéu ca este ambasadorele rusu dela Constantinopoli. Capitanulu Pandravu intrebá cine suntu acesti oficiieri pre siefulu garei pre care lu cunoscea, i-a respunsu ca este unu betránu generalu care vine in tíera pentru o di numai, a vedé loculu unde au peritu innecatu parintele seu, acestu locu este la Remniculu saratu.

Aci amu gasitu si pre colonelulu Dabija si pre dlu Alesandrescu Ureche care se aflau cu totii de 24 óre in acésta statie din caus'a intreruptiunei trenuriloru.

Toti acesti caletorii petrecuse o nópte intréga cu principele Souvarovu si cu colonelulu rusu care erá adjutantulu seu. De aci trenulu nostru luá pre toti caletorii spre a-i conduce mai inainte cátu circulatiunea va permite; intraremu dar cu totii in acela'si vagonu: oficiieri rusi, colonelulu Debija capitanulu Pandravu, dlu Alesandrescu si vre-o cáti-va straini caletorii. In gar'a Marasiesci aflaramu ca viscolulu intrerupsese circulatiunea intre Brail'a, Ianc'a, Buzeu.

Totu aci aflaramu ca domnitoriulu si dlu generalu Florescu ministru de resbelu, stau in Brail'a de trei dile din caus'a intreruptiunei. Luceu ce amu potutu constata, cáci pentru a debleiá sinile in acele locuri, au lucratu dóue companii de soldati ce s'au adusu din Bucuresci ad hoc

pentru această operație. — Eră o locomobilă asverlita în piedisiul sine-loru și infiptă în sianțiu de 150 m.

Acestu onorabilu Munro Butler-Johnstone, membru parlamentului englesu, care au inseratu frumós'a scrisóre în „Pall-Mall-Gazette“, au fostu indusu în retacire, séu ca poseda o imaginațiune destulu de spornica a ticlú o asiá poveste cum se dice romanesce basmulu cu cocosiulu rosu, în ceea ce privesce intalnirea domnitorului cu principele Souvarov.

Principele rusescu caletoriá în tíera cá ori-ce muritoriu, fára missiune politica, fára chiaru a crede ca aru putea intalni pe Domnitoriulu tieiei. Principele Souvarov, vediendu unu militariu, pre capitanulu Pandravu s'au adresatu d-sele cerendu-i esplicatiuni cum se putea merge mai dreptu, mai curendu la Râmnicu, tíent'a caletoriei betránului principe.

Colonelulu Dabija și capitanulu i-au datu tóte esplicatiunile pentru această, si cu această ocaziune s'au facutu cunosciint'a.

Colonelulu și capitanulu românú au gasitu de cuviintia ca trebuie a-lu inlesni și a-lu ingrigi pre betránulu generalu pâna la Brail'a. Capitanulu Pandrav s'au oferitu a-lu conduce pâna la Râmnicu; această eră o datorie de curtosie, datorita dela militarulu la militarulu.

La 24 Octombro, la 12 óre nóptea, cu mare nevoitua amu sositu cu totii la si Brail'a. Dupa ce amu colindatu mai multe oteluri, amu gasitu la unu otelu odái, unde s'a asediatu principele Souvarov, adjutantulu seu, colonelulu Debija și capitanulu Pandravu; colonelulu Dabija se aflá în haine civile; dator'ia acestoru doi oficieri románi eră de a anuntia pe data pre d. generalu Florescu, cum intemplantarea a venitu de a intalni pre principele Souvarov. Capitanulu fiindu în uniforma, colonelulu lu tramise la generalulu ministru de resbelu alu incunosciint'a; capitanulu merse dara la óra un'a din nópte la cuartirulu dlui generalu Florescu, care locuia în aceeași casa cu domnitoriulu la d. Cerlenti. Generalulu eră gat'a a se culcá, inse primí pre data pre capitanulu Pandravu: dupa ce capitanulu i-a facutu istoriculu drumulu, intalnirea cu principele Souvarov, generalulu Florescu gasi bine totu ce a facutu colonelulu și capitanulu, ordonandu capitanului sa remana atasiatu pre lângá persón'a principelui Souvarov pâna cându va merge la Râmnicu, și sa-lu conduca pâna la fruntarie. Generalulu Florescu dete ordinele cuvenite a se face tóte onorurile Altetiei Sele principele Souvarov, anuntiandu-se pentru a-i dá visita la órele 10 diminiția. Capitanulu relatandu tóte colonelului Dabija l'au invitatu a merge diminiția la d. generalu Florescu.

Capitanulu Pandrav se presentá formalu la princ. Souvarov, cerendu-i ordinele sele, aretandu-i ca este atasiatu pre lângá persón'a sea din ordinu superioru, și anuntiandu-i totu odata și visit'a dlui generalu de divisie Florescu, ministru de resbelu. Ací principele Souvarov se gasea intr'unu impasu, cáci trenulu Cernovitiu—Suceav'a deraliase și fura nevoiti a lasá bagagiile lorú la o gara óre-care incátu principele Souvarov nu avé uniforma presentabila și nici chiaru sabiile lorú.

Generalulu Florescu veni la óra 10½ la principele Souvarov și totu deodata invita pre principele cu adjutantulu seu din partea domnitoriului la dejunu la 11½ óre în acea di. Sa venimu acum la cele scrise de membrulu parlamentului englesu și reproducute de jurnalulu „Románulu“, unde dice ca în acele trei faimóse dile aru fi statu inchisu impreuna în mic'a cetate a Brailei“ (deca aru fi

scrisu celu putienu în fost'a cetate) Domnitoriulu și principele Souvarov. Acest'a este o inventie, o adeverata minciuna și o voiu dovedí.

La 11 óre printiulu Souvarov, insotitu de capitanulu românú, veni la cuartierulu domnitoriului, dându intáiu visita dlui generalu Florescu și dupa unu cuartu de óra se presenta Domnitoriului: dupa vre-o câte-va minute se dede dejunulu unde se aflau fatia 14 persóne militare și civile; conversatiunea fú despre armata și manevre; dejunulu se prelungi pâna la óra 1½; dupa dejunu la órele 2 se anuncia domnitoriului ca trenulu póte porni și la 2½ sa fimu la gara. Printiulu Souvarov insotitu de capitanulu românú porni la hotelu, dede ordinele sele și de acolo impreuna dreptu la gara, unde mai multi calatori asteptau cu nerabdare această pornire. Toti plecaramu cu acestu trenu. Domnitoriulu, printiulu Souvarov, adjutantulu seu și generalulu Florescu intrara impreuna; în acelasi vagonu. Ajunseramu la locomobil'a resturnata; ací toti intraramu prin trasuri tieranesci, cum puturamu facuramu acestu drumu pâna la unu trenu care ne asteptá și de ací la órele 8 sér'a sosiramu la Buzeu; ací printiulu Souvarov se despartí de domnitoriulu și generalulu Florescu și insotitu numai de capitanulu românú, merse la prefectulu Buzeului unde petrecú nóptea; a dóu'a di porni la Râmnicu, asistá la ceremoni'a religiósá pentru memori'a parintelui seu care s'a inecatu în ap'a Râmnicu la anul 1807. Visitá loculu unde s'a intemplantu accidentulu și mormentulu.

De ací s'au dusu și au luat de dejunulu în casele unui din cei mai mari proprietari ai judetiului Râmnicu. d. Nicolescu, senatoru, unde a asistatu 12 persóne, dejunulu fiindu presidatu de d. senatoru. De ací pornira la Buzeu, luá diu'a buna dela prefectulu Buzeului și porni la gar'a, de unde nu s'a despartitu de capitanulu românú de cátu la fruntariile Romaniei.

Onorabile d. Munro Butler-Johnstone și membru alu parlamentului englesu, unde suntu acele trei faimóse dile ale d-tale cáci numai d-tá si cu ai d-tale sciti această care diceti ca au statu inchisu domnitoriulu și printiulu Souvarov? Este de cunosciint'a publica ca domnitoriulu și printiulu Souvarov nu au statu de cátu în diu'a de 25 Octombro, ori fatia cu mai multe persóne și nu cum d-tá povestesti în faimós'a d-tale scrisóre. Credu ca d-tá o persóna asia de seriósá, membru alu parlamentului englesu, mi vei fi recunoscatoriu ca prin această a mea scrisóre; ve scotu din acestu nomolu de neadeveruri.

Afla, stimabile domnu și membru alu parlamentului englesu, ca printiulu Souvarov, a venitu în tíera fára misie politica și fára scopu a se intalni cu domnitoriulu. A venitu a vedé unu tristu suveniru pentru densulu, loculu unde s'a inecatu parintele seu și mormentulu unde a fostu ingropatu; de vrei sa affi mai multu elu aru fi doritu chiaru sa insarcineze pre capitanulu Pandrav a erige dóue colóne comemorative și a pune o pétra pre mormentu, nu credu ca pentru d-tá care esti destulu de profundu politicu acele dóue colóne, represintéza cele dóue guri ale Dunarei și piatr'a de pre mormentu fasi'a de pamentu a Basarabiei.

Aflati ca oficieri de statu majoru atasiati pre lângá persón'a printiului Souvarov n'au esistatu. — Singurulu oficeru atasiatu în totu tempulu au fostu capitanulu Pandrav, care este de cavalerie, asiá mi se pare, iéra nu de statu majoru.

Generalulu printiulu Souvarov nu au tíenutu nici unu limbagiu pre tonu belicosu séu vre unu cuventu de ordine armatei române. În sér'a sosirei

nóstre la Brail'a, printiulu Souvarov a vediutu o companie de dorobanti dela Polizesci ce se intorcea din manevre, a admiratu tali'a ómeniloru, disciplin'a și regul'a cu care se coborea această compania din vagóne. Colonelulu Dabija a esplicatu printiului Souvarov ca această trupa serva pre luna numai siepte dile, restulu vremei lucréza pamentulu lorú, ei suntu posibilu de a fi chiamati ori cându guvernulu și tíer'a aru avé trebuintia de ei, a-i mobilisá în ori-ce directiuni; a admiratu această institutie, și a statu pâna cându compani'a a deflatu pentru pornire, admirându această infanterie. — În adeveru, această compania avé unu aeru seriosu și militaru. Iéta dle, Munros Butler-Johnstone, și stimabile membru alu parlamentului englesu, adeverulu și singurulu adeveru asupr'a venirei în Romani'a a printiului Souvarov.

Cei cari va indusu în asiá erori grave și v'au espusu a scrie asemene farse intr'unu jurnalulu seriosu cá „Pall-Mall-Gazete“ au facutu o farsa. Iéra cei din Romani'a cari au reproducu în jurnalule române au facutu numai și numai spre a descreditá pre domnitoriulu tieiei.

Nechiforescu.

Varietăți.

*** *Multiamita publica.* Nobil'a dómna Sof'a Gidofalvi nascuta Falcoianu din iubirea cátra biseric'a gr. orientale, se indura cu liberalitate a ne infrumsetiá biseric'a din Uzonu, judetiulu Trei-scaune cu unu clopotu de patru máji în valóre de 450 fl. a. c. darui unu pamentu de aratura de 1200□; și unu stiharu cusutu cu mánile dumnea-ei. — Pentru care din inima adánca i se aduce ferbinte multiamire generósei d-ne, pre care o mána ceréscá a adus'o în mijloculu nostru, cá si biseric'a nóstra sa se bucure de binevoitori și de patroni. Scimu, ca evlaviós'a dómna a voitu sa nu scie stáng'a ce face drept'a; convingerea nóstra in sa este, ca tacerea nóstra ací nu are locu; iér' noi n'amu respunde cu demnitate celoru ce ne facu bine. Deci ve rugámu dle Redactoru! cá în stimatulu d-v. jurnalulu sa binevoiti a primí espresionile nóstre de recunoscintia pentru susu numitele daruri, care voru remáne scrise cu litere nesterse în inimile nóstre.

Uzonu 4 Martie 1876.

Comitetulu parochialu de r. gr. or. din Uzonu.

Ioanu Popoviciu,
parochu gr. or.

*** *Cuartetulu svedicu.* Patru femei june din Svedi'a, cari caletorescu dela 1873 prin Europ'a, au fostu dilele trecute și aici în Sábiiu și s'au produsu în cantári de dóue ori în sal'a teatrului de aici. Cuartetulu representa dóue sopranuri și dóue alturi. Piese alese pentru productiuni erau luate din cântecele norvegice și svedice. Vocile cele sonore și acordele cele admirabile au pusu în uimire chiaru și pre ómeni de specialitate. Cine vré sa auda ce placere póte produce cantarea armonica, déca i se da ocaziune, sa asculte cuartetulu svedicu și de siguru nu iva paré reu nici de tempulu nici de banii sacrificati.

*** *Cea mai mare defrandare* s'a intemplantu nu de multu în Belgiu. Secretariulu dela banc'a Belgique în Brüssel'a n'a defrandatu mai multu de cátu siepte millióne și s'a dusu cu ele. Millionariulu insieptitu pre calea cea mai eftina nu s'a bucuratu indelungu de avuti'a sea, cáci în 12 Martiu fú arestatu pre vaporulu „City of Paris.“

*** *Tempulu.* Dupa o iérna în intielesulu celu adeveratu alu cuventulu primavér'a se apropia mai curendu de cum ne-amu dedatu a o asteptá dupa esperintia a vre-o cátoru-va ani de mai nainte. Déjá la

Santulu Haralampiu s'au aratatu dile frumóse și de atunci incóce tempulu a continuatu a fi totu mai placutu. În presér'a Santiloru patru dieci de martiri ne-a surprinsu și o mica tempestate. Întré 8 și 9 óre sér'a eră inca parte mare ceriulu seninu; dara unu fulgeru anuncia ca are sa vina ce-va. Indata dupa 10 óre fulgerile se repetira și o detonatiune ne anuncia si tempu de véra. Detonatiunile nu se repetira, o plóia buna amestecata cu melusiei, carea pâna în diu'a santiiloru se prefacú iéra numai în plóia lina, udá pamentulu binisioru. Sperámu ca vomu scapá cu atát'a și noi nu vestescu diurnalele ca s'au intemplantu în alte tieri din apusulu și nordulu Europei.

Publicare de licitatiune.

Comun'a bisericésca gr. or. din Resnovu dupa ce si-au primitu aprobárele necesari dela autoritátele mai inalte competinti, — în diu'a de 25 Martie st. v. 1876 la 10 óre a. m. va vinde prin licitatiune verbala publica, padurea de fagu de pre muntele bisericiei Baiu séu Dibamu aflatoriu în Romani'a districtulu Práho v'a.

Conditiiunile de licitare precum si alte esplicári se potu capetá și respective vedé în scól'a romana de aici, unde se va tíené si licitatiunea.

Resnovu în 25 Fauru 1876.

2—3 Comitetulu parochiale.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de class'a III Buciumu-satu, în protopresbiteratulu Abrudului, se deschide concursu, pâna la 8 Aprile 1876.

Emolumentele suntu, tacele stolaru bine regulate dela 130 de familii, și folosirea cimiteriului, eventual-minte, déca aru voi se ocupe si postulu de invetiatoriu, va primí inca unu salariu de 120 fl. v. a, cuartiru și lemne.

Doritorii de a competá la această parochie, au de a-i substerne concursesele instruite conformu legei — pâna la terminulu prefiptu, subscrisului.

Abrudu în 4 Martiu 1876.

În contielegere cu comitetulu parochiale.

Ioane Gallu,
prot. gr. or. alu Abrudului

(1—3)

Edictu.

Nicolae Sierbanu de religiunea gr. orientala din Sebesiulu de susu, paresindu cu necredintia pre legiuit'a sea muiere Eva nascuta Chiridonu de patru ani și jumetate, se citéza prin acestu edictu de a se infatisiá la subsemnatulu foru în terminu de unu anu și o di, cáci la din contra se va decide procesulu matrimonialu sullevatu de numit'a muiere și în absenti'a lui.

Sibiuiu în 25 Ian. 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. tract. II alu Sábiiului.

I. Popescu,
protopopu.

(3—3)

Edictu.

Zosimu Comanu din Nou, de religiunea gr. or. carele parasí pre legiuit'a sea sotia Mari'a Ioanu Savu totu de acolo, de 3 ani de dile, si nu se scia unde se afla, este citatu prin această a se infatiosiá la subsemnatulu foru matrimoniale, cáci de nu se va infatiosiá în restempu de unu anu si odi dela datulu de facia se va pertractá actiunea sotiei sele si în absenti'a lui.

Brasiovu în 16 Ianuariu 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,
protopresbiteru.

(1—3)